

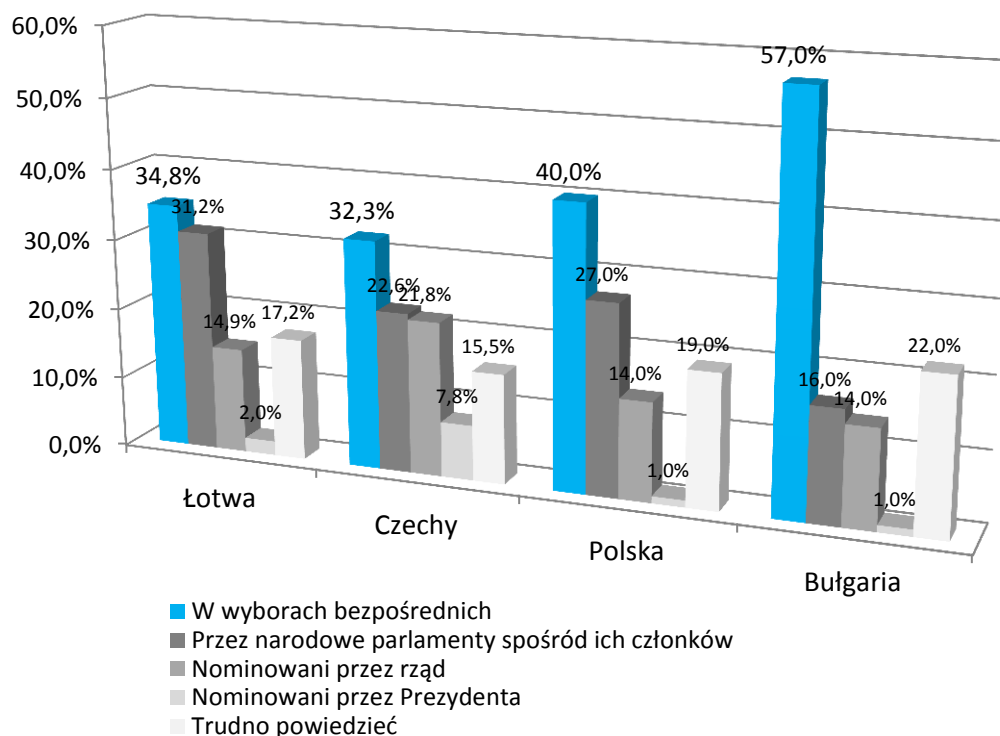
Badanie: Polacy Czesi, Łotysze i Bułgarzy o Parlamencie Europejskim pół roku przed wyborami

Instytut Spraw Publicznych, 12.02.2014

Z wyników badań przeprowadzonych przez cztery instytuty z Polski, Czech, Bułgarii i Łotwy wynika, że wciąż niewiele osób w tych krajach zdaje sobie sprawę z tego, że posłów do Parlamentu Europejskiego wybiera się w wyborach powszechnych. Za polską część badania odpowiada Instytut Spraw Publicznych.

Jak wybierani są posłowie do Parlamentu Europejskiego?

Badanie pokazuje, że w państwach, które przystąpiły do Unii Europejskiej w 2004 i 2009 r., wiedza na temat Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego jest wciąż niewielka. Spośród wymienionych krajów, najwięcej poprawnych odpowiedzi na pytanie o sposób wyboru posłów do PE było w Bułgarii – 57%. W Polsce było ich tylko 40%. 27% Polaków uważa, że członków PE wybierają ze swego grona posłowie i senatorowie, a 14% – że wyznacza ich rząd. Na Łotwie i w Czechach poprawnej odpowiedzi udzieliło jeszcze mniej osób – ok. jednej trzeciej (odpowiednio 34,8% i 32,3%). Instytut Spraw Publicznych systematycznie sprawdza wiedzę Polaków na ten temat. Podobne sondaże przeprowadzono w 2003, 2004 i 2009 r. Najnowszy miał miejsce we wrześniu 2013 roku. W tym wypadku badanie dało możliwość porównania polskich wyników z odpowiedziami respondentów z innych krajów UE: Bułgarii, Czech i Łotwy.

Ocena skutków integracji europejskiej

We wszystkich badanych krajach największa grupa respondentów ocenia skutki członkostwa w Unii Europejskiej neutralnie. Zdaniem 47% Polaków, 42% Łotyszy oraz po 39% Czechów i Bułgarów akcesja przyniosła ich krajowi tyle samo korzyści co strat. Polacy w największym stopniu doceniają korzyści płynące z członkostwa – 37% uważa, że akcesja przyniosła więcej korzyści niż strat, a tylko 12% - więcej strat niż korzyści. Opinie pozytywne przeważają też w Bułgarii (29% wobec 17%). Znacznie bardziej negatywnie nastawieni są do integracji Czesi i Łotysze, spośród których odpowiednio 35% i 30% uważa, że straty przeważają nad korzyściami.

Bardziej szczegółowe pytania o ocenę skutków integracji z UE: o jej wpływ na demokrację, jakość życia, jakość usług publicznych i pozycję na arenie międzynarodowej potwierdzają ogólną tendencję do wybierania odpowiedzi neutralnej (tyle samo strat co korzyści). Potwierdzają również stosunkowo najbardziej pozytywne nastawienie Polaków i najbardziej krytyczne – Czechów.

Ocena działalności Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej

Podział na pozytywniej nastawionych do Unii Europejskiej Polaków i Bułgarów oraz bardziej sceptycznych Czechów i Łotyszy jest również widoczny w odpowiedziach na pytania o ocenę działalności unijnych instytucji. Większość Polaków i Bułgarów dobrze ocenia pracę Parlamentu Europejskiego (odpowiednio 48% i 52%) i Komisji Europejskiej (po 47%). Odsetek odpowiedzi negatywnych wyniósł natomiast ok. 30% w przypadku Polski i tylko ok. 10% w przypadku Bułgarii. Wśród Czechów i Łotyszy odpowiedzi negatywne przeważają nad pozytywnymi. Działalność Parlamentu Europejskiego źle ocenia 47% Czechów (31% odpowiedzi pozytywnych) i 37% Łotyszy (27% odpowiedzi pozytywnych).

Wiedza o Europejskiej Inicjatywie Obywatelskiej

We wszystkich państwach uwzględnionych w badaniu widoczna jest bardzo niska wiedza o Europejskiej Inicjatywie Obywatelskiej (EIO), która pozwala na bezpośrednie uczestnictwo obywateli w kształtowaniu polityki UE poprzez zwrócenie się do Komisji Europejskiej o przedłożenie wniosku legislacyjnego. Jedynie 15% Polaków, 13,6% Łotyszy i 16,1% Czechów deklaruje, że słyszało o EIO. W Bułgarii ten odsetek jest nieco wyższy i wynosi 20%. Można jednak z dużą dozą prawdopodobieństwa założyć, że rzeczywista liczba osób, które słyszały o tym mechanizmie, jest i tak jeszcze niższa.

Szczegółowy opis polskiej części badań znajduje się w publikacji ISP [„Parlament Europejski. Społeczne zaufanie i \(nie\)wiedza”](#).

*Badania zostały przeprowadzone w ramach projektu *Enlargement and Citizenship: Looking to the Future* kierowanego przez *Policy Association for an Open Society* (Czechy) we współpracy z *Instytutem Spraw Publicznych* oraz instytucjami *EUROPEUM* (Czechy) i *PROVIDUS* (Łotwa).*

PASOS, the Policy Association for an Open Society, (Stowarzyszenie na Rzecz Społeczeństwa Otwartego), to sieć 56 niezależnych think-tanków z 27 państw Europy i Azji Centralnej, do której należy również Instytut Spraw Publicznych. PASOS wspiera organizacje społeczeństwa obywatelskiego, które indywidualnie i wspólnie wspierają partycypację społeczną w kwestiach polityk publicznych na szczeblu UE, w pozostałych europejskich i międzynarodowych strukturach oraz w szerszym sąsiedztwie Europy i Azji Centralnej.